

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Opening van een nieuwe Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering in Italië

1. Achtergrond en gevolgde werkwijze

De beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking vermeldt dat de Vlaamse vertegenwoordigingen in het buitenland versterkt moeten worden door ze gericht in te zetten, te consolideren, te verdiepen en uit te breiden. Concreet stelt de beleidsnota dat het postennetwerk van de Algemeen Afgevaardigden van de Vlaamse Regering (AAVR), waar nodig, bijgestuurd moet worden en verder uitgebouwd dient te worden op basis van de resultaten van een SWOT-analyse. Deze beleidskeuze vloeit voort uit het voornemen van de Vlaamse Regering het huidige diplomatiek netwerk van Vlaanderen te verruimen. Het Regeerakkoord 2014-2019 stelt immers: *“We bouwen het postennetwerk van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering verder uit op basis van een SWOT-analyse naar Scandinavië, de Westelijke Balkan, de BRIC-landen of de MINT-landen.”*

De uitvoering van deze analyse werd toevertrouwd aan het Departement internationaal Vlaanderen (DiV). DiV voerde hiertoe een tweeledige analyse uit. De eerste fase bestond uit een brede analyse van een longlist van dertien landen waarvan er tien geselecteerd werden uit de vier landengroepen zoals vermeld in het Regeerakkoord, en er drie bijkomend werden toegevoegd¹. Doel van deze eerste analyse was het bepalen van een shortlist van landen waar het vestigen van een bijkomende AAVR op meerdere domeinen meerwaarde kan hebben. De analyse gebeurde aan de hand van enkele thematisch geclusterde parameters. Deze reeks cijfers en indicatoren moesten toelaten de politieke, economische en culturele betekenis van die landen in te schatten, evenals de huidige en potentiële omvang van de mogelijkheden inzake maatschappelijke interactie en samenwerking met Vlaanderen. Deze eerste analyse werd voltooid op 19 oktober 2015 waarbij Scandinavië (als regionale post), Italië, Turkije, India, China en Brazilië naar voren werden geschoven als landen waar het vestigen van een nieuwe AAVR het meeste potentieel heeft. Nadien volgde voor deze groep landen een tweede diepgaandere analyse met de bedoeling een zo breed mogelijk beeld te krijgen van wat een AAVR in deze landen zou kunnen betekenen voor Vlaanderen. Hiertoe werd zowel een tweede bevraging uitgevoerd binnen de Vlaamse overheid, als een bevraging van externe belanghebbenden. Deze externe bevraging had niet enkel tot doel een beter beeld te krijgen van mogelijke opportuniteiten in die landen t.a.v. het Vlaamse middenveld maar ook het creëren van draagvlak voor de nieuwe post. Daarnaast werd ook in dialoog gegaan met andere regionale overheden om te peilen naar hun ervaringen in de betrokken landen. Hun ervaringen zijn immers een relevante indicator van de bereidheid van de betrokken landen om deelstaatvertegenwoordigers als diplomatieke gesprekspartners te erkennen. Tenslotte werden ook de huidige Algemeen Afgevaardigden van de Vlaamse Regering gevraagd om een insteek op basis van hun dagelijkse praktijkervaring. Zoals blijkt uit de bijlage leverde deze tweede analyse een gemengd beeld op van de voor- en nadelen van de diverse opties, evenwel zonder uitgesproken voorkeur. De uiteindelijke keuze voor een standplaats in Rome, Italië wordt in onderhavige nota aan de Vlaamse Regering gemotiveerd.

¹ Denemarken, Zweden, Kroatië, Brazilië, Rusland, India, China, Mexico, Indonesië en Turkije, aangevuld met Italië, Chili en Singapore.

2. Motivering voor een nieuwe post binnen de Europese Unie

Het dominante belang voor Vlaanderen van de politieke ontwikkelingen op het Europese continent en van de Europese besluitvorming pleit voor een nauwe samenwerking met de overige EU-lidstaten en regio's op zeer diverse domeinen. Hoewel het geen automatisme is nauwere bilaterale samenwerking te bewerkstelligen via formele en informele EU-besluitvormingsfora, klopt het dat een toenadering tot op zekere hoogte ook mogelijk is via die weg. De Permanente Vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de EU is in dat geval het aangewezen instrument. Bovendien geeft het middenveld aan dat de samenwerking met partners in de overige EU-lidstaten doorgaans vlot verloopt. Toch heeft de Vlaamse Regering er in het verleden voor gekozen een uitgebreid diplomatiek netwerk uit te bouwen binnen de EU. Het vestigen van een AAVR in een Europese hoofdstad heeft immers het voordeel dat er kort op de bal kan worden gespeeld bij opportuniteiten/problemen en rechtstreeks overleg kan worden gepleegd met diverse actoren (kennisinstellingen, vakministeries, middenveldorganisaties,...). Op die manier kan een AAVR concrete samenwerking vanuit de Vlaamse beleidsdomeinen faciliteren/initiëren en opportuniteiten op vlak van culturele en academische diplomatie intensiever invullen.

Hoewel uit het consultatieoverleg met de stakeholders van DiV bleek dat er aanzienlijke interesse was voor nauwere samenwerking met de B(R)IC-landen, pleiten diverse factoren voor voorzichtigheid t.a.v. het oprichten van een volwaardige AAVR in dergelijke grote verafgelegen landen. Ten eerste werd vooral de nadruk gelegd op economische samenwerking en opportuniteiten. De rol die een AAVR te spelen heeft op vlak van economische diplomatie focust in de eerste plaats op G2G-opdrachten zoals bijvoorbeeld het aankaarten van handelsbelemmerende regelgeving. In deze landen spelen de aanwezige delegaties van de Europese Commissie echter de eerste viool in dergelijke dossiers. Daarnaast schuift de Beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking FIT naar voor als centrale actor in het ten uitvoer brengen van de internationaliseringsstrategie voor de Vlaamse economie. FIT is reeds uitgebreid aanwezig in deze landen om er de economische belangen van Vlaanderen te behartigen. De rol van een AAVR op vlak van economische diplomatie in deze landen zou dus eerder beperkt zijn. Ten tweede zou het vestigen van een AAVR in India, China of Brazilië door de uitgestrektheid van deze landen gepaard gaan met logistieke en inhoudelijke uitdagingen die er in de huidige budgettaire context toe zouden nopen de rol van een AAVR meer te focussen/scherper te stellen. Ten derde blijkt uit de analyse dat het op dit moment niet duidelijk is of de centrale overheden in deze drie landen bereid zouden zijn een AAVR te erkennen als diplomatieke gesprekspartner en het aannemelijk is dat een AAVR voor politieke contacten sterk afhankelijk zou zijn van de federale ambassadeur. Hierdoor kan gesteld worden dat een AAVR binnen de Europese meer het principe *in foro interno, in foro externo* kan uitdragen dan erbuiten.

3. Motivering voor een standplaats in Italië

Hoewel het land sterk te lijden had onder de financieel en economische crisis blijft Italië een economisch zwaargewicht binnen de EU. Op wereldvlak bekleedt het land als lid van de G7 en bij uitbreiding de G20 nog steeds een toonaangevende positie. Hoofdstad Rome huisvest ook een religieus wereldcentrum binnen haar muren. Het land kreeg ook het voorrecht de universele wereldtentoonstelling van 2015 te organiseren. Vlaanderen was prominent aanwezig op de expo in Milaan, met ruim 200 sponsors en partners en circa 50 business events tussen 1 mei en 31 oktober.

De economische en toeristische relaties tussen Vlaanderen en Italië zijn intens. Italië is globaal genomen de zesde handelspartner van Vlaanderen en de belangrijkste handelspartner wat betreft de landen in de analyse. Milaan is een zeer populaire zakenbestemming voor Vlaamse KMO's. De sterke expertise op vlak van design en mode is een pluspunt. De Vlaamse expertise op vlak van design wordt ook in Italië erkend. Van 1 april 2016 tot 12 september 2016 zal in Milaan trouwens de XXIste Triënnale van design lopen. Tijdens de internationale meubelbeurs van 12-17/04/2016 zal er een collectieve stand van de drie Belgische regio's zijn onder de titel 'Belgium is design', ondersteund door Design Vlaanderen/Flanders DC en FIT. Op toeristisch vlak geldt Italië als focusmarkt van Toerisme Vlaanderen.

De samenwerking op vlak van O&O is intensief en loopt dikwijls via Europees gefinancierde projecten. Dit biedt mogelijkheden om de Vlaamse kennisinstellingen actief in te schakelen in het algemeen beleid naar Italië toe om zo bij te dragen tot het imago van Vlaanderen als een innovatieve en lerende regio van toonaangevende kwaliteit.

Italië biedt ook heel wat kansen op vlak van culturele samenwerking. Dit is niet onbelangrijk gezien culturele initiatieven een spill-over te weeg kunnen brengen naar andere domeinen. Gedeeld cultureel erfgoed als gevolg van een wederzijdse interesse door de eeuwen heen tussen Vlaanderen en Italië zorgt ervoor dat er nog steeds een natuurlijke band bestaat tussen beiden m.b.t. de oude kunst. Dit is niet onbelangrijk gezien het belang van de oude Vlaamse meesters expliciet wordt erkend in de beleidsnota's 2014-2019 Cultuur en Toerisme. Naast deze cultuurhistorische link pleit de aandacht hiervoor binnen het Italiaanse cultuurbeleid in het voordeel van een AAVR in Italië omwille van de specifieke collecties en musea. Wat de hedendaagse kunstscène betreft is Italië topprioriteit voor de sectoren beeldende kunsten, muziek en podiumkunst, mede omwille van enkele nieuwe spelers met internationale uitstraling. Rome huisvest niet alleen de Academia Belgica, maar ook het Koninklijk Nederlands Instituut. Dit biedt mogelijkheden tot samenwerking met Nederland gezien zij zich richten op Italië als prioriteitsland. Ook The Dutch University Institute for Art History in Firenze biedt ondanks de decentraleligging interessante samenwerkingsmogelijkheden. Het instituut promoot onderzoek aangaande Italiaanse kunst, Nederlandse en Vlaamse kunst en kunstenaars in Italië en de rijke picturale traditie en uitwisseling en beïnvloeding tussen Italië en het Noorden. De grote meerwaarde op cultureel vlak van een diplomatieke vertegenwoordiging in Italië ligt in de brugfunctie ten aanzien van het versnipperde kunstenlandschap dat nauwelijks collectief georganiseerd is, geen sector-aanspreekpunten heeft en moeilijker te benaderen is door een terugval in internationale relaties en netwerking de voorbije decennia. Ook de kunsthogeronderwijsinstellingen in Vlaanderen wezen op de meerwaarde van een AAVR om samenwerking te faciliteren. De Biënnale van Venetië en de Architectuurbiënnale van Milaan gelden als belangrijke toonmomenten.

Met acht leerstoelen en zestien docentschappen bekleedt het Nederlands een sterke positie in Italië. Ondersteuning vanuit diplomatieke hoek van initiatieven ter bevordering en behoud van deze sterke positie zijn erg belangrijk.

Vlaanderen had in het verleden in het kader van de uitvoering van culturele akkoorden een werkprogramma met Italië, maar dit is al geruime tijd niet meer actief. Verder zijn er geen actieve bilaterale akkoorden en/of Memoranda of Understanding die als formele basis kunnen dienen voor de AAVR om samenwerking te faciliteren. Hoewel er tussen 2011 en 2015 zeven parlementaire zendingen naar Italië plaatsvonden, zijn de ministeriële en (hoog)ambtelijke contacten op centraal niveau momenteel eerder beperkt. In domeinen waar er wel ambtelijke contacten zijn, blijkt Italië soms een moeilijke partner. Een AAVR zou meer en betere voeling met het land kunnen bewerkstelligen en de relaties en kennisuitwisseling tussen Vlaanderen en de Italiaanse centrale overheid in positieve zin beïnvloeden. In die zin vervult de AAVR ook een faciliterende en ondersteunende rol bij de organisatie van zendingen van leden van de Vlaamse Regering naar Italië. Dit gezegd zijnde is er wel sprake van uitwisseling en samenwerking op lokaal en regionaal niveau. Italië is immers een geregionaliseerde republiek. Het land is opgedeeld in 20 regio's met meer of minder sterk identiteitsbesef. Vijf van deze regio's hebben een speciaal statuut en worden autonome regio's genoemd. De redenen voor de toekenning van het speciaal statuut zijn verschillend: in het geval van bijvoorbeeld Sardinië gaat het om geografische isolatie en in bijvoorbeeld Trentino-Zuid-Tirol omdat er een taalkundige minderheid aanwezig is. De onafhankelijkheidsaspiraties van de Italiaanse regio's zijn minder sterk dan in (delen van) Spanje. Het debat over regionalisering of decentralisering van Italië leeft er ook minder sterk (zie afkeuring van het referendum over de omvorming van Italië tot federale staat in juni 2006). Het debat gaat er in wezen over subsidiariteit, een principe dat ook Vlaanderen hoog in het vaandel draagt, en wordt niet versneden door taalstrijd of nationaliteitskwesaties. De Italiaanse regio's zijn partners van Vlaanderen in REGLEG en andere regionale gremia zoals het Vanguard Initiative. Net als in Spanje vindt Vlaanderen in Italië dus eveneens sterke partners om de regionale stem in Europa te laten horen. Bovendien is de verhouding tussen de regio's en de centrale overheid minder politiek gespannen dan in Spanje waardoor in mindere mate sprake zal zijn van een constante diplomatieke evenwichtsoefening, zoals in Madrid momenteel het geval is. Ook op lokaal niveau kan de AAVR bouwen op bestaande samenwerkingsverbanden. Er bestaat immers een lange traditie van zogenaamde twinnings tussen Vlaamse en Italiaanse steden en gemeenten.

Een AAVR in Italië biedt niet enkel de mogelijkheid de bilaterale relaties te intensifiëren, maar biedt ook potentieel op multilateraal vlak. Italië huisvest zowel Europese (ETF, EFSA, JRC Ispra) als VN-instellingen (FAO, IFAD, WFP). Een AAVR kan een meerwaarde zijn om de informatiekkanalen met deze multilaterale instellingen te openen of te vergroten. In het bijzonder vinden de FAO en het WFP aansluiting bij het multilateraal beleid van Vlaanderen. Beide organisaties zijn gevestigd in Rome. De FAO is van belang voor Vlaanderen gezien het gaat om een normerende organisatie die een trekkersrol speelt op mondiaal vlak binnen de voedselzekerheidsproblematiek en haar missie aansluit bij de doelstellingen van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Bovendien focust zij zich op de voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking geografische prioritaire regio van Zuidelijk Afrika. Daarnaast is deze organisatie ook vanuit leefmilieuoogpunt

belangrijk voor onder meer duurzaam bosbeheer, biodiversiteit en ecosysteemdiensten, genetische rijkdommen en de link met landbouw. De beleidsdomeinen LNE, LV en iV zijn dan ook actief binnen de FAO. Naast de FAO is ook het WFP van belang voor Vlaanderen gezien de Vlaamse partnerlanden voor ontwikkelingssamenwerking in zuidelijk Afrika (Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika) regelmatig geconfronteerd worden met noodsituaties die tussenkomst van het WFP vereisen.

Als locatie voor de AAVR in Italië is Rome de meest aangewezen locatie. Wat betreft EU-lidstaten werd in het verleden immers steevast het ambitieniveau gehouden op het vestigen van de AAVR in de hoofdstad. Er zijn geen redenen om in Italië van dit principe af te wijken. Gezien de onafhankelijkheidsaspiraties van de Italiaanse regio's aanzienlijk minder sterk zijn dan in (delen van) Spanje is het heel plausibel om ook de relaties tussen Vlaanderen en de voornaamste Italiaanse partnerregio's vanuit Rome te bedienen. Vanuit Rome kan er ook complementair worden samengewerkt met de kantoren van FIT en TVL in Milaan. Bovendien heeft FIT ook een kantoor in Rome.

Qua bezetting wordt uitgegaan van één Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering en een administratief medewerker.

De opening van de post in Rome wordt voorzien begin 2019, wanneer een gedeelte van de nodige middelen vrijkomen door de stopzetting van het project herdenking Wereldoorlog I.

4. Financiële weerslag

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de verschillende te begroten kosten voor de opening van een AAVR in Rome (cijfers uitgedrukt in euro). Kolom A vertrekt daarbij vanuit de hypothese van een alleenstaande Algemeen Afgevaardigde. Kolom B vertrekt daarbij vanuit de hypothese van een Algemeen Afgevaardigde met partner en twee kinderen.

De middelen zullen vanaf het begrotingsjaar 2019 worden overgeheveld van het begrotingsartikel DBO-1DDA2AF-WT (Werking en Toelagen – Voorzitterschap van de task force Holocaust en de herdenking van Wereldoorlog I: 375.000 Euro), aangevuld met bijkomende beleidskredieten die binnen de begroting buitenlands beleid 2019 zullen worden geheroriënteerd.

	Hypothese A	Hypothese B
<i>Loonkost AAVR</i>	116.638,96	116.638,96
<i>Passieve representatievergoeding AAVR</i>	28.808,76	37.365,36
<i>Loonkost ondersteunend personeel</i>	35.000,00	35.000,00
<i>Actieve postvergoeding AAVR</i>	11.552,88	14.441,16
<i>Privé-woning AAVR</i>	36.000,00	42.000,00
<i>Huur kantoorruimte</i>	24.000,00	24.000,00
<i>Werkingskosten kantoor (telefonie, enz)</i>	40.000,00	40.000,00
<i>Jaarprogrammatie</i>	150.000,00	150.000,00
<i>Totaal</i>	442.000,60	459.445,48

Onderstaande tabel geeft toelichting bij bovenstaande cijfers:

<i>Loonkost AAVR</i>	Hypothese: betrokkene heeft 25 jaar anciënniteit met salarisschaal A212. Voor de loonkost zelf is er geen impact vanwege partner en kinderen.
<i>Passieve representatievergoeding</i>	Daadwerkelijke cijfers op basis van toepassing geldelijk reglement
<i>Loonkost ondersteunend personeel</i>	Er werd uitgegaan van de loonkost van de duurste van beide VLEV-assistentes, momenteel in dienst bij FIT Rome.
<i>Huurprijzen privé-woning AAVR</i>	Op basis van gegevens van MERCER, bezorgd door FIT.
<i>Huurprijzen kantoorruimte / garageruimte</i>	Huurprijzen op basis van rapport voor Rome van Cushman and Wakefield van maart 2016.
<i>Werkingskosten kantoor</i>	Het opgenomen getal is een schatting op basis van de werkingskosten in de andere buitenlandkantoren van DiV. Deze

	bedroegen in 2015 ca. 20.000 EUR op de PV-EU Brussel, 29.000 EUR in Berlijn, 41.000 EUR in Den Haag, 6.000 EUR in Genève, 90.000 EUR in Londen, 57.000 EUR in Madrid, 68.000 EUR in Parijs, 21.000 EUR in Warschau en 58.000 EUR in Wenen.
<i>Jaarprogrammatie</i>	Voor de andere Europese standplaatsen bedragen de toegezegde enveloppes voor 2016 : Londen 195.000, Madrid 140.000, Den Haag 70.000, Parijs 150.000, Berlijn 150.000, Warschau 60.000, Wenen 150.000.

Kopie van het advies van de Inspectie van Financiën gaat als bijlage.

5. Weerslag op de lokale besturen

Er is geen directe weerslag op de lokale besturen.

6. Weerslag op het personeelsbestand en –budget

Deze beslissing impliceert de aanwerving van een statutaire Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering op niveau A212 en een administratieve medewerker op niveau B. Deze personeelsbezetting behelst een uitbreiding van het personeelskader van het Departement internationaal Vlaanderen. De beide koppen in kwestie vallen buiten de besparingsperimeter 2014-2019.

7. Reguleringsimpactanalyse

Het opstellen van een reguleringsimpactanalyse is niet van toepassing. Deze nota heeft geen betrekking op nieuwe of vigerende regelgeving die een regulerend effect heeft op de burger, het bedrijfsleven of non-profit organisaties.

8. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering:

1. beslist over te gaan tot de oprichting van een Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering in Rome in 2019;
2. belast de Minister-President en Vlaams Minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed met de verdere uitvoering van deze beslissing.

De Minister-President
Vlaams Minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Geert BOURGEOIS